

KUMMISSJONI TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ

Brussel 4.4.2007
KUMM(2007) 161 finali

GREEN PAPER

Iż-Żona Ewropea tar-Riċerka: Perspettivi Ġodda

{SEG(2007) 412}

GREEN PAPER

Iż-Żona Ewropea tar-Riċerka: Perspettivi Ġodda

(Test b'relevanza għaż-ŻEE)

Sommarju

Hekk kif qegħdin noqorbu biex jiġi rivedut l-ewwel ċiklu ta' tliet snin ta' l-Istrateġija mġedda ta' Liżbona għat-Tkabbir u l-Impjiegi u l-ftuħ tat-tieni ċiklu fl-2008, dan huwa żmien tajjeb biex wiehed jevalwa l-progress li sar u jiddiskuti l-orjentazzjonijiet futuri fuq waħda mill-elementi ewlenin tagħha – iż-Żona Ewropea tar-Riċerka (ERA– *European Research Area*). F'din li qed tinbidel u kkaratterizzata mill-globalizzazzjoni aċċellerata fir-riċerka u t-teknoloġija u l-iżvilupp ta' setgħat ġodda fix-xjenza u fit-teknoloġija – notevolment iċ-Ċina u l-Indja, iż-Żona Ewropea tar-Riċerka hija aktar minn qabel il-qofol għal soċjetà Ewropea ta' l-Għarfien. Soċjetà bħal din hija waħda fejn ir-riċerka, l-edukazzjoni, it-taħriġ u l-innovazzjoni huma għal kollox mobilizzati biex jilhqqu l-ambizzjonijiet ekonomiċi, soċjali u ambjentali ta' l-UE u l-aspettattivi taċ-ċittadini tagħha.

Il-kunċett ta' l-ERA jiġbor flimkien: “suq intern” Ewropew għar-riċerka, fejn ir-riċerkaturi, it-teknoloġija u l-għarfien jiċċirkolaw b'mod hieles; koordinazzjoni effettiva fuq livell Ewropew ta' attivitajiet, ta' programmi u ta' politika nazzjonali u reġjonali tar-riċerka; u inizzjattivi implimentati u ffinanzjati fuq livell Ewropew. Sar xi progress minn mindu l-kunċett ġie aċċettat fil-Kunsill Ewropew ta' Liżbona fl-2000. Iż-Żona Ewropea ta' Riċerka saret riferenza ewlenija għall-politika tar-riċerka fl-Ewropa. Izda, għad hemm hafna xi jsir biex tinbena l-ERA, b'mod partikolari biex tingheleb il-frammentazzjoni ta' l-attivitajiet tal-programmi u tal-politika ta' riċerka fl-Ewropa kollha kemm hi. Iż-Żona Ewropea tar-Riċerka li jehtiguha l-komunità xjentifika, in-negozju u ċ-ċittadini għandu jkollha dawn il-karatteristiċi li ġejjin:

- **Fluss adegwat ta' riċerkaturi kompetenti** li għandhom livelli għoljin ta' mobbiltà bejn l-istituzzjonijiet, id-dixxiplini, is-setturi u l-pajjiżi;
- **Infrastrutturi tar-riċerka ta' klassi dinjija**, integrati, kollegati bejniethom u aċċessibbli għat-timijiet ta' riċerka mill-Ewropa kollha u mid-dinja kollha, partikolarment bis-saħħa ta' generazzjonijiet ġodda ta' infrastutturi tal-komunikazzjoni elettronika;
- **Istituzzjonijiet eċċellenti ta' riċerka** li huma involuti f'kooperazzjoni u shubijiet effettivi bejn is-settur pubbliku u dak privat, li jiffurmaw il-qalba ta' l-‘għenieqed’ tar-riċerka u ta' l-innovazzjoni, inklużi ‘komunitajiet virtwali tar-riċerka’, speċjalizzati l-aktar f'oqsma interdixxiplinarji u li jiġbdu massa kritika ta' riżorsi umani u finanzjarji;
- **Qsim effettivi ta' l-għarfien** b'mod partikolari bejn ir-riċerka pubblika u l-industrija, kif ukoll mal-pubbliku generali;
- **Programmi u prioritajiet tar-riċerka koordinati tajjeb**, inkluż volum sinifikanti ta' investiment f'diversi programmi pubbliċi ta' riċerka fuq livell Ewropew li jinvolvi prioritajiet komuni, implimentazzjoni koordinata u evalwazzjoni kongunta; u

- **Żona Ewropea tar-Riċerka miftuħa berah għad-dinja** b'enfasi speċjali fuq il-pajjizi fil-qrib u impenn qawwi biex jiġu indirizzati sfidi globali ma' shab l-Ewropa.

Fuq bażi ta' valutazzjoni tas-sitwazzjoni f'dawn l-oqsma ewlenin, din il-Green Paper tqajjem għadd ta' mistoqsijiet dwar kif għandha tiġi approfondita u mwessgħa ż-Żona Ewropea ta' Riċerka sabiex tikkontribwixxi bis-shiħ għall-istrateġija mgedda ta' Liżbona. Hija maħsuba biex tibda dibattitu istituzzjonali u pubbliku wiesa' bl-għan li tipprepara l-inizzjattivi għall-2008.

WERREJ

1.	Harsa ġdida lejn iż-Żona Ewropea tar-Riċerka.....	5
2.	Il-viżjoni taż-Żona Ewropea tar-Riċerka.....	8
3.	Nagħmlu l-ERA realtà	10
3.1.	Nirrealizzaw suq uniku tax-xogħol għar-riċerkaturi	10
3.2.	Niżviluppaw infrastrutturi tar-riċerka ta' klassi dinjija.....	12
3.3.	It-tishih l-istituzzjonijiet tar-riċerka	14
3.4.	It-tqassim ta' l-għarfien.....	16
3.5.	Nottimizzaw il-programmi u l-prioritajiet tar-riċerka.....	17
3.6.	Ninfethu għad-dinja: il-kooperazzjoni internazzjonali fix-xjenza u fit-teknoloġija ..	20
4.	Inkomplu mexjin: id-dibattitu pubbliku u lil hinn minnu	22

1. HARSA ĠDIDA LEJN IŻ-ŻONA EWROPEA TAR-RIĊERKA

Sa minn Marzu 2000, meta l-Kunsill Ewropew ta' Liżbona aċċetta l-għan li tinholq Żona Ewropea tar-Riċerka (ERA), tnedew bosta inizjattivi. Wasal il-waqt li jiġi vvalutat xi ntlahaq s'issa u li ssir riflessjoni fuq dak li għad irid isir biex l-ERA ssir realtà.

*Il-globalizzazzjoni
għib magħha
opportunitajiet u
sfidi għaž-Żona
Ewropea tar-
Riċerka (ERA)*

Is-sens ta' urġenza biex l-ERA tiġi eżaminata mill-ġdid jidher mill-fatt li l-globalizzazzjoni tar-riċerka u t-teknoloġija qed taċċellera u s-setgħat godda fix-xjenza u t-teknoloġija – iċ-Ċina, l-Indja u ekonomiji oħrajn li qed jiżviluppaw – qed jiġbdu ammonti konsiderevoli u dejjem akbar ta' investimenti fir-riċerka u l-iżvilupp (R&D)¹. Dawn l-iżviluppi jgħibu opportunitajiet godda għall-Ewropa u d-dinja. Fl-istess hin, iqajmu l-kwistjoni ta' l-abbiltà ta' l-Ewropa li żżomm il-kompetittività fl-għarfien u fl-innovazzjoni, li hija l-qalba ta' l-Istrateġija mġedda ta' Liżbona għat-Tkabbir u l-Impjiegi. L-indirizzar ta' din il-kwistjoni se tkun tema ewlenija għaċ-ċiklu li ġej ta' tliet snin ta' l-Istrateġija, li se jibda fl-2008.

L-UE u l-Istati Membri għarfu bis-siġħ li, flimkien ma' edukazzjoni ta' kwalità tajba ħafna u tagħlim tul il-ħajja u ambjent ta' appoġġ għall-innovazzjoni, l-ERA hija essenzjali biex l-Ewropa ssir soċjetà ewlenija bbażata fuq l-għarfien u b'hekk jinholqu l-kundizzjonijiet għall-prosperità mtawla. Il-kunċett ta' l-ERA jinkludi tliet aspetti relatati ma' xulxin: 'suq intern' Ewropew għar-riċerka, fejn ir-riċerkaturi, it-teknoloġija u l-għarfien jistgħu jiċċirkolaw b'mod ħieles; koordinazzjoni effettiva fuq livell Ewropew ta' attivitajiet, programmi u politika nazzjonali u reġjonali ta' riċerka; u inizjattivi implimentati u ffinanzjati fuq livell Ewropew².

*Sar progress fil-
kreazzjoni ta'
ERA*

Kif jidher fid-dokument anċillari ta' hidma tas-servizzi tal-Kummissjoni, ittiehdu ħafna azzjonijiet biex isir progress fuq dawn l-aspetti, partikolarment:

- Il-Programm ta' Qafas tar-Riċerka ta' l-UE huwa mfassal esplicitament biex jappoġġja l-ħolqien ta' l-ERA u l-finanzjament tiegħu żdied b'mod sostanzjali, għalkemm dan huwa inqas milli pproponiet il-Kummissjoni Ewropea fil-bidu. Inizzjattivi godda mibnija flimkien mas-7 Programm ta' Qafas (2007-2013), bħall-Kunsill Ewropew tar-Riċerka, se jkollhom impatt importanti fuq l-istampa ġenerali Ewropea tar-riċerka. L-Istitut Ewropew tar-Riċerka tal-futur għandu l-potenzjal li jkollu rwol sostanzjali fil-ħolqien tal-'komunitajiet ta' l-għarfien u l-innovazzjoni' ta' klassi dinjija.
- Tnedew inizjattivi biex titjieb il-koordinazzjoni ta' l-attivitajiet u l-programmi tar-riċerka. Huma jinkludu l-Pjattaformi Ewropej tat-Teknoloġija, li permezz tagħhom l-industrija u partijiet interessati oħrajn jiżviluppaw vizjonijiet komuni fit-tul u aġendi ta' strateġija tar-riċerka fl-

¹ Id-dokument ta' hidma tal-persunal tal-Kummissjoni [SEG(2007) 412], taqsima 3.1.1.

² Id-dokument ta' hidma tal-persunal tal-Kummissjoni, kapitlu 1.

oqsma ta' interess kummerċjali, u l-iskema minn isfel 'il fuq 'ERA-Net' li tappoġġja l-koordinazzjoni ta' programmi nazzjonali u reġjonali³.

- Il-koordinazzjoni tal-politika hija indirizzata permezz tal-‘metodu miftuh ta’ koordinazzjoni’ u l-użu ta’ linji gwida u rakkomandazzjonijiet volontarji. Dan qed jistimula proċess ta’ dibattitu u riformi fuq livell nazzjonali, li b'konsegwenza tiegħu l-Istati Membri kollha waqqfu miri nazzjonali ta’ l-investment fl-R&D fil-kuntest ta’ l-għan ta’ l-investment ta’ l-UE fl-R&D ta’ 3% tal-GDP, u ħadu miżuri biex itejbu is-sistemi tagħhom ta’ riċerka u ta’ innovazzjoni⁴.
- L-UE adottat ‘strategija ta’ innovazzjoni fuq bażi wiesgħa’, li f’Novembru 2006 ser ittejjeb il-kundizzjonijiet qafas għar-riċerka u l-innovazzjoni⁵. F’dan il-kuntest, ġie adottat qafas Komunitarju modernizzat għall-għajnuna mill-Istat għar-riċerka u l-innovazzjoni⁶ u gwida għal użu aktar effettiv ta’ inċentivi fiskali għall-R&D⁷ ġew addottati f’Novembru 2006 qed tiġi proposta strategija ta’ brevet Ewropew biex jingħeleb in-nuqqas ta’ kompromess dwar il-brevett Komunitarju⁸, u qed jiġu ppreparati inizzjattivi biex jiġi sostnut il-ħruġ ta’ ‘swieq mexxejja’ Ewropej f’setturi li huma intensivi fit-teknoloġija u li huma promettenti.
- Il-politika tal-koeżjoni ta’ l-UE u l-istrumenti finanzjarji tagħha – il-Fondi Strutturali – jagħtu priorità qawwija għall-iżvilupp ta’ kapaċitajiet ta’ riċerka u innovazzjoni, b’mod partikolari f’reġjuni inqas żviluppati. Flimkien mal-priorità mogħtija fil-politika interna ta’ ħafna mill-Istati Membri, dan jista’ jgħin lill-Ewropa kollha tiegħu sehem fi u tikseb il-benefiċċju sħiħ miż-Żona Ewropea tar-Riċerka.

*...iżda għad fadal
ħafna xogħol
bażiku xi jsir biex
tingħeleb il-
frammentazzjoni
tal-baži ta’
riċerka pubblika
u...*

Dawn l-inizzjattivi huma passi ta’ valur li fuqhom jista’ jinbena aktar progress. Iżda għad fadal ħafna xogħol ta’ preparazzjoni biex tinbena l-ERA, b’mod partikolari biex tingħeleb il-frammentazzjoni li għadha karatteristika ewlenija tal-baži tar-riċerka pubblika Ewropea. Il-frammentazzjoni trażżan lill-Ewropa milli twettaq il-potenzjal tagħha fir-riċerka u l-innovazzjoni, bi spiża kbira għall-Ewropej bħala persuni li jhallu t-taxxa, konsumaturi u ċittadini:

- Ir-riċerkaturi jaraw l-opportunitajiet għall-karrieri mnaqqsa minn ostakoli legali u prattiċi li jrażżnu l-mobbiltà tagħhom bejn l-istituzzjonijiet, is-setturi u l-pajjiżi.
- In-negozji spiss isibuha diffiċli jikkooperaw u jidhlu fi shubiji ma’ istituzzjonijiet ta’ riċerka fl-Ewropa, b’mod partikolari bejn il-pajjiżi.

³ Id-dokument ta’ hidma tal-persunal tal-Kummissjoni, kapitlu 2.

⁴ Id-dokument ta’ hidma tal-persunal tal-Kummissjoni, taqsima 2.2.

⁵ KUMM(2006) 502, 13.9.2006.

⁶ GU C 323, 30.12.2006, p. 1.

⁷ KUMM(2006) 728, 22.11.2006.

⁸ KUMM(2007) 165, 4.4.2007.

- Il-finanzjament nazzjonali u reġjonali (programmi, infrastruttura, fondi ewlenin ta' l-istituzzjonijiet tar-riċerka) għadu għall-parti l-kbira mhux koordinat. Dan iwassal għal tixrid ta' riżorsi, xogħol ripetut eċċessiv, benefiċċji mhux imsarrfa minn dak li potenzjalment seta' jinkiseb, u nuqqas li jitwettaq ir-rwol globali li mod ieħor il-kapaċità ta' l-Ewropa fl-R&D tippermetti, b'mod partikolari fl-indirizzar ta' l-isfidi globali ewlenin.
- Ir-riformi mwettqa fuq livell nazzjonali spiss jonqoshom perspettiva Ewropea u koerenza transnazzjonali.

L-Ewropej jidhru li huma konxji ta' dawn l-ispejjeż. Skond sħarriġ reċenti, 83% iqisu li għandu jkun hemm koordinazzjoni ta' attivitajiet ta' riċerka bejn l-Istati Membri ta' l-Unjoni Ewropea⁹.

...biex jinżamm u jingibed aktar investiment fl-R&D min-negozju fl-Ewropa

Il-frammentazzjoni tar-riċerka pubblika tnaqqas l-attrazzjoni ta' l-Ewropa għan-negozju bħala post għall-investiment fl-R&D. Is-settur kummerċjali għandu jikkontribwixxi żewġ terzi tat-3% tal-GDP tal-mira ta' l-intensità ta' l-R&D. Id-data reċenti tindika li l-kumpaniji bbażati fl-UE žiedu l-infiq tagħhom globali fl-R&D b'aktar minn 5% fl-2006 izda dan għadu inqas mir-rata taż-żjieda fl-infiq fl-R&D ta' daww bħalhom li mhumieq ibbażati fl-UE¹⁰. Fil-fatt, il-kumpaniji bbażati fl-UE jinvestu aktar fl-R&D fl-Istati Uniti milli jinvestu fl-UE l-kumpaniji bbażati fl-Istati Uniti u dan il-ħruġ nett transatlantiku ta' l-investimenti fl-R&D qed jiżdied¹¹. Żjieda sostanzjali u sostnuta ta' l-investiment fl-R&D min-negozju huwa essenzjali biex tintemm il-qagħda kurrenti ta' l-intensità totali ta' l-UE fl-R&D ta' 1.9% tal-GDP¹² u biex isir progress lejn miri nazzjonali u ta' l-UE.

L-isħarriġ¹³ jindika li meta jinvestu fl-R&D, in-negozji jfittxu primarjament:

- Kundizzjonijiet qafas favorevoli għall-kummerċjalizzazzjoni tat-teknoloġiji;
- Għadd xieraq ta' riċerkaturi mħarrġa sew u mobbli, li jirrispondu għall-bżonnijiet ta' l-industrija; u
- Bażi pubblika tar-riċerka eċċellenti (istituzzjonijiet u infrastrutturi tar-riċerka) bil-kooperazzjoni shiħa ma' l-industrija.

Filwaqt li l-analizi mill-UE tas-suq uniku¹⁴ u l-inizzjattivi li jiġu mill-istrategija wiesgħa ta' innovazzjoni bħal daww imsemmija hawn fuq jiffokaw fuq in-naħa tad-domanda għall-innovazzjoni, din il-Green Paper

⁹ Eurobarometer: L-Ewropej, ix-Xjenza u t-Teknoloġija, Ġunju 2005, http://ec.europa.eu/public_opinion.
¹⁰ Klassifika ta' l-2006 ta' l-Investiment fl-R&D Industrijali ta' l-UE, <http://iri.jrc.es/research>.

¹¹ Id-dokument ta' hidma tal-persunal tal-Kummissjoni, taqsima 3.3.1.

¹² Id-dokument ta' hidma tal-persunal tal-Kummissjoni, taqsima 3.3.1.

¹³ Sħarriġ ta' l-UE ta' l-2005 dwar it-Tendenzi Kummerċjali fl-Investiment fl-R&D, <http://iri.jrc.es/research>.

¹⁴ KUMM(2007) 60, 21.2.2007.

tiffoka fuq il-fatturi li jaffettwaw il-hidma tas-sistemi tar-riċerka fl-Ewropa, bl-ghan li tingheleb il-frammentazzjoni ta' l-isforzi u tal-politika u li jiżguraw li l-Ewropa tiehu l-vantaġġ massimu mill-globalizzazzjoni fix-xjenza u fit-teknologija.

2. IL-VIŻJONI TAŻ-ŻONA EWROPEA TAR-RİĊERKA

Iż-Żona Ewropea tar-Riċerka se tpoġġi l-għarfien fl-għeruf tas-soċjetà u tillibera l-potenzjal ta' l-għarfien ta' l-Ewropa fid-dimensjonijiet kollha tiegħu: il-persuni, l-infrastrutturi, l-organizzazzjonijiet, il-finanzjar, iċ-ċirkolazzjoni ta' l-għarfien u l-kooperazzjoni globali

Biex jitwaqqaf qafas għad-diskussjoni, jiġu allinjati l-isforzi u jiġi stmat il-progress li sar, huwa importanti li jiġu identifikati l-karatteristiċi ewlenin ta' ERA li tkun kompletament fis-sehħ. Filwaqt li tibni fuq il-prinċipji ewlenin maqbula unanimament fl-2000, l-ERA għandha tinkludi:

1. **Cirkolazzjoni xierqa ta' riċerkaturi kompetenti.** Ir-riċerkaturi għandhom jiġu mqanqla minn suq ta' hidma uniku b'kundizzjonijiet ta' xogħol attraenti għall-irġiel u n-nisa, li jinvolvi b'mod partikolari n-nuqqas ta' ostakoli finanzjarji jew amministrattivi għall-mobbiltà transnazzjonali. Għandu jkun hemm ftuh shiħ tal-pożizzjonijiet akkademici tar-riċerka u programmi nazzjonali tar-riċerka madwar l-Ewropa kollha, b'inċentiva qawwija biex ir-riċerkaturi jinhatru internazzjonalment, u l-moviment faċli bejn id-dixxiplini u bejn is-settur pubbliku u dak privat – din il-mobbiltà qed issir karatteristika normali ta' karriera ta' riċerka li tirnexxi.
2. **Infrastrutturi tar-riċerka ta' klassi dinjija.** L-infrastrutturi ewlenin għandhom jinbnew u jiġu utilizzati fil-forma ta' intrapriżi Ewropej msieħba. Għandhom ikunu aċċessibbli għat-timijiet ta' riċerka minn madwar l-Ewropa u mid-dinja kollha, u r-riċerkaturi li jahdmu fl-Ewropa għandu jkollhom aċċess għall-infrastrutturi internazzjonali u għat-tagħmir f'partijiet oħra tad-dinja. Dawn l-infrastrutturi għar-riċerka għandhom jiġu integrati, kollegati u aċċessati mill-iżvilupp konkomitanti ta' ġenerazzjonijiet godda ta' infrastrutturi tal-komunikazzjoni elettronika, kemm fl-Ewropa kif ukoll globalment.
3. **Istituzzjonijiet tar-riċerka eċċellenti.** Fl-UE kollha, l-istituzzjonijiet tar-riċerka diversifikati għandhom jiġu mdahhla sew fil-hajja soċjali u ekonomika fejn huma bbażati, filwaqt li jikkompetu u jikkooperaw tul l-Ewropa u mad-dinja kollha. Għandhom ikunu jistgħu jithalltu b'mod regolari mad-dinja kummerċjali kif ukoll jahdmu fi shubiji pubbliċi/privati. Dawn l-ishubiji għandhom ikunu fil-qalba ta' 'għenieqed' speċjalizzati – l-aktar interdixxiplinarji – li jiġbdu massa kritika ta' riżorsi umani u finanzjarji mid-dinja kollha. Iż-Żona Ewropea tar-Riċerka għalhekk għandha tistruttura ruhha b'mod progressiv fil-forma ta' netwerk b'saħħtu ta' għenieqed ta' riċerka u innovazzjoni. Il-portata tagħhom għandha tiġi amplifikata iżjed permezz ta' 'komunitajiet ta' riċerka virtwali' mahluqa billi jingabru u jiġu integrati l-attivitajiet u r-riżorsi minn postijiet differenti fl-Ewropa u lil hinn, bl-użu ta' għodda b'saħħithom ta' kompjuters u ta'

komunikazzjoni. Dejjem aktar, l-għenieqed għandhom jiffurmaw u jespandu permezz ta' din l-integrazzjoni virtwali minflok il-konċentrazzjoni ġeografika.

4. **Tqassim effettiv ta' l-għarfien.** Dan għandu jikkonsisti fi: aċċess miftuħ u faċli għall-bażi ta' l-għarfien pubbliku; reġim sempliċi u armonizzat għad-Drittijiet tal-Proprietà Intellettuali, inkluża sistema tal-brevetti li hija kost-effiċjenti u prinċipji komuni għat-trasferiment ta' l-għarfien u l-kooperazzjoni bejn ir-riċerka pubblika u l-industrija; kanali ta' komunikazzjoni innovattivi biex il-pubbliku in ġenerali jkollu aċċess għall-għarfien xjentifiku, il-mezzi biex jista' jiddiskuti l-aġendi tar-riċerka u l-kurżità biex jitgħalliem aktar dwar ix-xjenza.
5. **Programmi u prioritajiet ta' riċerka koordinati tajjeb.** Dan għandu jinkludi l-ipprogrammar, l-implimentazzjoni u l-evalwazzjoni kongunti ta' l-investimenti tar-riċerka pubblika fuq livell Ewropew dwar kwistjonijiet li jmorru lil hinn mill-kapaċitajiet tal-pajjiżi individwali. Il-prioritajiet komuni għandhom jiġu identifikati billi jsir hsieb kongunt bil-quddiem, li jinvolve lill-komunità xjentifika, lis-soċjetà u lill-industrija, u jittiehdu deċiżjonijiet u azzjonijiet kongunti. F'dawn l-oqsma u oħrajn, il-programmi nazzjonali u reġjonali tar-riċerka għandhom joffru l-kunfidenza li l-prinċipji ewlenin li jirregolaw l-applikazzjonijiet għall-finanzjament għar-riċerka huma komparabbli fl-UE kollha u jiżguraw l-oġġettiv li livell ta' kwalità. Flimkien għandhom jikkostitwixxu sistema sempliċi trasparenti u koerenti ta' finanzjament tar-riċerka bbażata fuq bosta għejjun publiċi (nazzjonali, reġjonali u Ewropej) u assoċjata ma' għejjun privati (inklużi organizzazzjonijiet filantropiċi u tas-soċjetà ċivili).
6. **Ftuh wiesa' taż-Zona Ewropea tar-Riċerka għad-dinja.** Għandu jkun hemm enfasi speċjali fuq il-partecipazzjoni tar-reġjuni qrib ta' l-UE, flimkien ma' l-iżvilupp ta' inizzjattivi multilaterali biex jiġu indirizzati sfidi globali ma' shab l-UE.

Barra minn dan, tliet kwistjonijiet ta' thassib importanti jitraversaw id-dimensjonijiet kollha ta' l-ERA:

- Il-politika Ewropea dwar ir-riċerka għandu jkollha għerquq sodi fis-soċjetà Ewropea. Minbarra t-tfittxija għall-eċċellenza xjentifika, ir-riċerka Ewropea għandha tappoġġja l-avvanz u t-tixrid ta' l-għarfien u tirfed il-politika għall-iżvilupp sostenibbli fl-oqsma tat-thassib ewleni pubbliku bħas-saħħa, l-enerġija u t-tibdil fil-klima¹⁵. Għandha tesperimenta b'modi ġodda biex tinvolvi lis-soċjetà b'mod ġenerali fid-definizzjoni, l-implimentazzjoni u l-evalwazzjoni ta' l-aġendi għar-riċerka u l-promozzjoni tal-progress responsabbli tax-xjenza u t-teknoloġija, fi hdan qafas ta' prinċipji etiċi bażiċi komuni u fuq bażi ta'

¹⁵

Id-dokument ta' hidma tal-persunal tal-Kummissjoni, taqsima 3.3.1.

prattika miftiehma li tista' tispira lill-bqija tad-dinja.

- Ghandu jinstab il-bilanċ xieraq bejn il-kompetizzjoni u l-kooperazzjoni. Ir-riċerkaturi u l-istituzzjonijiet ta' riċerka għandhom jingħataw stimolu minn livelli oghla ta' kompetizzjoni fuq livell Ewropew biex jiġu żviluppati l-oghla kapaċitajiet ta' klassi dinjija. Fl-istess hin għandhom ikunu involuti f'kooperazzjoni u sħubiji aktar b'saħħithom fl-Ewropa kollha u lil hinn minnha sabiex jindirizzaw b'mod effettiv il-kwistjonijiet ta' interess komuni.
- Ghandu jinkiseb benefiċċju sħiħ mid-diversità ta' l-Ewropa li għet arrikkita mill-fażijiet ta' tkabbir reċenti. Il-pajjiżi u r-reġjuni Ewropej jistgħu jibnu fuq is-saħħiet tagħhom billi jiżviluppaw b'mod progressiv l-ispeċjalizzazzjoni f'xi oqsma. Izda għandhom ikunu jistgħu jżommu jew jiksbu aċċess għal għarfien speċjalist ieħor u kapaċitajiet tax-xjenza u tat-teknoloġija fil-bqija ta' l-Ewropa u d-dinja, b'mod partikolari permezz tal-mobbiltà tar-riċerkatur, it-tqassim ta' l-għarfien u l-iżvilupp ta' networks u 'komunitajiet' virtwali.

*Hija neċessarja
azzjoni urġenti*

In-natura tar-riċerka tfisser li jeżistu interdipendenzi kumplessi bejn il-karatteristiċi msemmija ta' l-ERA u d-dimensjonijiet li jitraversawhom, kif jintwera hawn taht. Xi karatteristiċi jdumu aktar biex jiġu stabbiliti minn oħrajn, għalhekk il-viżjoni ta' l-ERA ma tistax tinkiseb għal kollox qabel 10 snin jew 15-il sena – madwar l-2020. Izda, din in-natura sistematika ta' l-ERA titlob li tittiehed azzjoni urġenti sabiex isir progress mill-aktar fis possibbli fuq il-livelli kollha – aktar u aktar minnhabba l-effett qawwi ta' lieva li jkollu dan fuq l-investment privat dejjem akbar fir-riċerka u l-innovazzjoni u fil-promozzjoni ta' ekonomija bbażata fuq l-għarfien fuq livell aktar kompetittiv.

L-elementi tal-viżjoni taż-Żona Ewropea tar-Riċerka

1. Huma dawn l-elementi essenzjali li għandha tipprovdi ż-Żona Ewropea tar-Riċerka? Hemm elementi oħrajn li għandhom jitqiesu fil-viżjoni?
2. X'għandhom ikunu r-rwoli tal-politika nazzjonali, reġjonali u ta' l-UE biex tiġi stabbilita Żona Ewropea tar-Riċerka bħal din u tiegħu l-aħjar vantaġġ mid-dimensjoni Ewropea fil-kuntest tal-globalizzazzjoni u l-ispeċjalizzazzjoni nazzjonali u reġjonali?
3. Liema inizzjattivi ta' l-UE jistgħu jillewaw bl-aħjar mod l-isforzi totali pubbliċi u privati biex tiġi realizzata l-viżjoni?

3. NAGHMLU L-ERA REALTÀ

Din it-taqsim tanalizzza s-sitwazzjoni tar-riċerka Ewropa fir-rigward tas-sitt dimensjonijiet ewlenin taż-Żona Ewropea tar-Riċerka. Għal kull waħda minnhom, jitqajmu għadd ta' mistoqsijiet biex tiġi provokata diskussjoni miftuħa fost daww kollha li għandhom interess fir-riċerka.

3.1. Nirrealizzaw suq uniku tal-hidma għar-riċerkaturi

Karrieri attraenti u mobbiltà bla fruntieri huma essenzjali għar-riċerkaturi ...

...iżda 'l bogħod milli jkunu realtà

Sfida ewlenija għall-Ewropa hija li tħarreg, terga' tħarreg u tiġbed riċerkaturi aktar kompetenti. Barra minn dan, il-mobbiltà bla tarf tar-riċerkaturi bejn l-istituzzjonijiet, is-setturi u l-pajjiżi hija aktar importanti milli għall-professjonijiet l-oħrajn: hija essenzjali biex isir bilanċ aħjar bejn it-talba għal u l-provvista tar-riċerkaturi, b'mod partikolari minhabba l-ispeċjalizzazzjoni għolja tagħhom u n-numru relativament baxx; hija tikkostitwixxi waħda mill-mezzi l-aktar effiċjenti għat-trażmissjoni ta' l-għarfien; u hija rekwiżit dejjem aktar importanti għall-iżvilupp ta' l-għarfien u l-karrieri fix-xjenza. Illum, hafna mir-riċerkaturi fl-Ewropa għadhom isibu l-opportunitajiet tagħhom imnaqqsa minhabba l-fruntieri istituzzjonali u nazzjonali, kundizzjonijiet tax-xogħol foqra u ftit li xejn prospetti għall-karriera¹⁶. Fil-prattika, il-pożizzjonijiet akkademici għadhom għall-parti l-kbira riżervati għall-impjegati nazzjonali u wkoll interni¹⁷. Il-kompetizzjoni trasparenti għall-hatra ta' impjegati hija l-eċċezzjoni minflok ir-regola. Il-mobbiltà fuq il-fruntieri jew bejn l-akkademja u l-industrija għandha t-tendenza li tiġi penalizzata minflok premjata. L-amministrazzjonijiet normalment ma jippermettux lir-riċerkaturi jirċievu jew iġorru s-sussidji għar-riċerka min-naha għall-oħra tal-fruntiera.

Huwa għalhekk li numru daqshekk kbir ta' gradwati u detenturi ta' dottorati Ewropej jitolqu minn karrieri ta' riċerka jew iwettqu karrieri ta' riċerka fejn isibu opportunitajiet aħjar – l-aktar fl-Istati Uniti. Fl-istess ħin, in-nisa għadhom mhux rappreżentati biżżejjed, b'mod partikolari f'xi oqsma tax-xjenza u l-inġinerija u f'pożizzjonijiet ta' responsabbiltà. Id-demografiċi wkoll għandhom impatt dejjem aktar negattiv fuq is-settur tar-riċerka Ewropea, b'nuqqasijiet potenzjali ta' riċerkaturi f'xi oqsma minhabba li jirtiraw generazzjonijiet aktar anzjani u t-telf ta' kompetenza marbut ma' dan il-fatt.

Hija meħtieġa hidma fil-livelli kollha fis-setturi privati u pubbliċi

Għalhekk huwa essenzjali li jiġi stabbilit suq ta' hidma Ewropew uniku u miftuħ għar-riċerkaturi, li jiżgura "ċirkolazzjoni ta' l-imhuh" effettiva għewwa l-Ewropa u ma' pajjiżi shab u li jiġbed it-talent żgħażuġ u lin-nisa lejn karrieri ta' riċerka. Dan jeħtieġ sforzi fuq il-livelli kollha fis-settur privat u dak pubbliku u mill-amministrazzjonijiet lokali, nazzjonali u Ewropej. Is-settur privat għandu jiġi mhegġeġ jiżviluppa u jespandi opportunitajiet għar-riċerkaturi. Fl-istess ħin, l-awtoritajiet pubbliċi u l-istituzzjonijiet tar-riċerka għandhom bżonn jaħdmu biex ineħħu l-ostakoli legali, amministrattivi u prattiċi (ez. Lingwistiċi) għall-mobbiltà ġeografika u inter-settorali, itejbu l-impjiegi u l-kundizzjonijiet tax-xogħol għar-riċerkaturi, jirrikonċiljaw il-hajja professjonali, privata u tal-familja, u jindirizzaw kwistjonijiet ta' sess u demografiċi.

¹⁶ Id-dokument ta' hidma tal-persunal tal-Kummissjoni, taqsima 3.2.3.

¹⁷ Minkejja l-gurisprudenza tal-Qorti Ewropea tal-Gustizzja dwar l-aċċess tal-persuni ta' nazzjonalità ta' l-UE għal pożizzjonijiet fis-settur pubbliku.

*Sistemi voluntarji
jwasslu għal
progress bil-mod*

L-UE hadet bosta inizzjattivi biex tippromwovi zona Ewropea li tiġbed aktar lir-riċerkaturi¹⁸, iżda l-progress jibqa' ferm limitat minhabba n-natura volontarja tal-maġġor parti tagħhom u, f'xi każijiet, in-nuqqas ta' koordinazzjoni ma' u bejn miżuri simili nazzjonali u reġjonali. Per eżempju, il-Karta Ewropea tar-Riċerkaturi u l-Kodiċi ta' Kondotta għar-reklutaġġ tagħhom qed jiksbu appoġġ dejjem jiżdied, iżda dan huwa proċess bil-mod u l-progress reali jsehh biss meta l-prinċipji li qed jiġu sottoskritti jiġu segwiti mill-implimentazzjoni konkreta.

*Jitqiesu passi
ulterjuri għall-
portabbiltà tad-
dispożizzjonijiet
tas-sigurtà
soċjali*

Dwar il-portabbiltà tad-dispożizzjonijiet tas-sigurtà soċjali, ir-regolamenti eżistenti biex tiġi modernizzata u semplifikata l-koordinazzjoni ta' l-iskemi tas-sigurtà soċjali huma passi fid-direzzjoni t-tajba. L-istess jgħodd għall-proposta tal-Kummissjoni għal Direttiva dwar it-titjib tal-portabbiltà tad-drittijiet ta' pensjonijiet supplimentari. Iżda s-sitwazzjoni speċifika tar-riċerkaturi, li għandhom dejjem aktar bżonn li jkunu mobbli għal partijiet kbar tal-karrieri tagħhom, tipikament permezz ta' karigi jew hatriet fiż-żmien medju, tippreżenta diffikultajiet serji. Dan jehtieġ kooperazzjoni amministrattiva mtejjba bejn l-istituzzjonijiet tas-sigurtà soċjali¹⁹ kif ukoll li jittiehdu aktar passi.

*Jittejjbu l-
edukazzjoni u t-
taħriġ tar-
riċerkaturi*

Huwa wkoll essenzjali li tittejjeb aktar l-edukazzjoni u t-taħriġ kontinwu tar-riċerkaturi. Ir-riċerkaturi żgħażaġh li ġew imħarrġa fl-Ewropa għandhom ikunu konfidenti li l-kwalifiki tagħhom ikunu premjati mill-karrieri tagħhom. Il-programmi dottorali Ewropej u t-taħriġ ulterjuri għandhom jilhqqu standards ta' kwalità stretti, jilhqqu l-bżonnijiet ta' l-akkademja u tan-negozju, u jkunu rikonoxxuti madwar l-Ewropa. Ir-riċerkaturi kollha fuq il-livelli kollha għandhom ikunu mħarrġa f'xogħol f'bosta dixxiplini u fl-amministrazzjoni tax-Xjenza u t-Teknologija, inkluż it-trasferiment ta' l-għarfien u d-djalogu mas-soċjetà.

Nirrealizzaw suq uniku tax-xogħol għar-riċerkaturi

4. Hemm bżonn ta' qafas Ewropew aktar effettiv biex jitjiebu b'mod sinjifikanti l-hatra, il-hidma u l-kundizzjonijiet tax-xogħol u tal-mobbiltà ġeografika u intersettorjali tar-riċerkaturi, inklużi l-miżuri infurzabbli?

B'mod partikolari:

5. Kif jistgħu l-prinċipji stabbiliti fil-Karta Ewropea għar-Riċerkaturi u l-Kodiċi tal-Kondotta għall-Hatra tagħhom jiġu implimentati b'mod effettiv, sabiex tiġi żviluppata b'mod shih id-dimensjoni Ewropea tal-karrieri tar-riċerka, inkluż il-ftuħ transnazzjonali tal-postijiet vojta u l-opportunitajiet ta' fondi għar-riċerkaturi?

¹⁸ Per eżempju: għotjiet minn Marie Curie, il-Portal Ewropew tal-Mobilità (<http://ec.europa.eu/eracareers>) u n-Netzwerk Ewropew taċ-Ċentri ta' Mobilità, inizzjattiva pilota ta' ERA-Link biex jiġu nnetworkjati r-riċerkaturi Ewropej fl-Istati Uniti, id-direttiva u r-rakkomandazzjonijiet ta' l-UE dwar il-'viża xjentifika', eċċ.

¹⁹ Ara l-Green Paper tal-Kummissjoni dwar il-Liġi tax-Xogħol [KUMM(2006) 708, 22.11.2006].

6. Hemm bżonn ta' qafas Ewropew biex tiġi żgurata l-portabbiltà tad-dispożizzjonijiet tas-sigurtà soċjali għar-riċerkaturi tul l-Ewropa?
7. Kif jistgħu l-prinċipji tal-‘flessigurtà’ (eż., il-kombinazzjoni tal-flessibbiltà tas-suq tax-xogħol mas-sigurtà fl-impjiegi) jiġu applikati mas-suq tax-xogħol tar-riċerkaturi?
8. Kif nistgħu nżidu in-numru u l-kwalità tar-riċerkaturi fl-Ewropa billi niġbdu talenti żgħażaġh ta' riċerka, niżguraw l-oportunitajiet indaqs reali għall-irġiel u n-nisa u nisfruttaw l-esperjenza u t-talenti esperti ta' riċerkaturi li qegħdin fi tmiem il-karriera tagħhom, per eżempju fi rwoli konsultattivi u ta' taħriġ?
9. Għandhom jiġu żviluppati strategiji kongunti biex jiżdiedu l-koerenza u l-impatt tal-bosta skemi mmirati li jinnetwerkjaw lir-riċerkaturi Ewropej barra minn pajjiżhom kif ukoll ir-riċerkaturi barranin fl-Ewropa? B'mod simili, hemm għan biex jiżdiedu l-koerenza u l-impatt ta' skemi Ewropej u nazzjonali għall-mobiltà internazzjonali tar-riċerkaturi (per eżempju, bl-iżvilupp kongunt ta' shubiji internazzjonali bħal ta' Fulbright)?
10. Kif jistgħu l-bżonnijiet speċifiċi ta' taħriġ u ta' l-edukazzjoni tar-riċerkaturi jiġu indirizzati fl-istadji kollha tal-karriera tagħhom, l-ewwel b'kurrikuli ta' wara l-ewwel gradwazzjoni u dottorali, li jibnu fuq il-proċess ta' Bolonja għall-edukazzjoni oghla?

3.2. Niżviluppaw infrastrutturi tar-riċerka ta' klassi dinjija

Ir-riċerka eċċellenti teħtieġ varjetà ta' infrastrutturi ta' riċerka ta' kwalità għolja (eż., għejun ta' radjazzjoni għal materjali ġodda, kmamar nodfa għan-nanoteknoloġiji, banek tad-data għall-ġenomiċi u x-xjenzi soċjali, osservatorji għax-xjenzi tad-dinja). L-infrastruttura fuq livell Ewropew jista' tipprovdi servizz lill-komunità tar-riċerka Ewropea kollha. Minhabba l-ispejjeż għoljin ta' bini u hidma, jagħmel ukoll sens li hafna minn din l-infrastruttura tiġi maqsuma.

Nibnu fuq il-Pjan ta' Rotta ta' l-Infrastrutturi tar-Riċerka

Pass lejn l-ippjanar aħjar ta' l-infrastruttura tar-riċerka fuq livell Ewropew inkiseb bil-ħolqien tal-Forum Strateġiku Ewropew dwar l-Infrastrutturi tar-Riċerka (ESFRI - *European Strategic Forum on Research Infrastructures*). Fl-2006, dan waqqaf ‘pjan ta' rotta’ Ewropew għall-infrastrutturi tar-riċerka ġodda u aġġornati pan-Ewropej. Il-prioritajiet immedjati għandhom ikunu: li jiġi żgurat li l-pjan ta' rotta effettivament jinkludi l-parti l-kbira ta' l-infrastrutturi tar-riċerka ippjanati u previsti fl-Ewropa; biex il-pjan ta' rotta jiġi komplementat f'oqsma li għadhom mhux koperti b'mod xieraq; biex jiġu aċċettati l-proposti tagħha fuq livell politiku; u biex jiġu mobilizzati l-finanzi meħtieġa.

Isir l-aktar possibbli mis-sorsi ta' finanzjament

L-implimentazzjoni tal-pjan ta' rotta ta' l-ESFRI tqum € 14 bn tul medda ta' 10 snin. Minkejja ż-żjieda fil-fondi allokata għall-infrastrutturi fis-7 Programm Qafas tar-riċerka u l-possibbiltajiet għall-appoġġ infrastrutturali f'reġjuni inqas żviluppati taħt programm ta' politika ta' koeżjoni, il-baġit ta' l-UE mhuwiex kbir biżżejjed biex jipprovdi l-finanzjament ewlieni għall-konstruzzjoni ta' infrastrutturi ġodda pan-Ewropej, minbarra li jappoġġja l-aċċess miftuħ għall-infrastrutturi ta' interess Ewropej u jstimola l-iżvilupp koordinat u l-kollegament tagħhom. Il-mobilizzazzjoni ta' għejun

nazzjonali, privati u oħrajn ta' fondi hija essenzjali. L-attrazzjoni ta' l-investment mill-industrija hija b'mod partikolari importanti minhabba l-livell baxx kurrenti tiegħu ta' involviment, anki għall-infrastrutturi ta' interess dirett.

Tista' tkun meħtieġa struttura legali xierqa

Diffikultà oħra għat-twaqqif ta' forum oħrajn ta' infrastrutturi ta' riċerka Pan-Ewropej hija n-nuqqas ta' struttura legali li tippermetti l-holqien ta' shubiji xierqa.

Niżviluppaw aktar l-infrastrutturi elettronici fl-Ewropa u fid-dinja

Bosta proġetti infrastrutturali proposti huma ta' skala u ambitu tali li jeħtieġu kooperazzjoni fuq livell globali. Hafna mill-infrastrutturi kontemplati huma ta' natura mxerrda, komposti minn bosta elementi integrati permezz ta' infrastrutturi elettronici inklużi repożitorji tad-data u networks ta' velocità għolja bħall-GEANT u fuq it-teknoloġiji gradilja li għandhom rwol essenzjali billi jippermettu lil dawn l-elementi jaħdmu flimkien b'modi li jneħħu l-limiti tradizzjonali relatati ma' hin, ġeografija, dixxiplina u istituzzjonijiet. Għalhekk ikun meħtieġ li jiġi żgurat pjanar koerenti, żvilupp parallel u integrazzjoni bejn l-infrastrutturi tax-Xjenza u t-Teknoloġija Ewropej u generazzjonijiet godda ta' infrastrutturi elettronici, li għandhom ikomplu jiġu implimentati madwar l-Ewropa, inklużi r-reġjuni periferali. L-Ewropa għandha wkoll tkompli bl-estensjoni lejn kontinenti oħrajn ta' GEANT u ta' infrastrutturi ta' gradilja elettronika li jikkostitwixxu elementi b'saħħithom għall-kooperazzjoni internazzjonali u l-istabbiliment ta' shubiji globali ta' riċerka.

Niżviluppaw infrastrutturi tar-riċerka ta' klassi dinjija

11. Kif tista' l-UE, fuq il-bażi ta' l-identifikazzjoni tal-htigiet mill-ESFRI, tiddeċiedi effettivament fuq infrastrutturi tar-riċerka pan-Ewropej u l-finanzjar tagħhom – u dawn ta' l-aħħar li jinvolvu lill-Komunità (inklużi s-sinerġiji possibbli ma' l-istrumenti tal-politika tal-koeżjoni ta' l-UE), l-Istati Membri, l-industrija, l-EIB u istituzzjonijiet finanzjarji oħrajn?
12. Għandu jiġi żvilupp qafas legali Ewropew biex jiffaċilita, b'mod partikolari, l-emergenza u l-hidma ta' forum godda ta' infrastrutturi ta' riċerka ta' interess pan-Ewropew, inklużi l-infrastrutturi elettronici? X'tibdiliet oħra fil-politika u legali huma meħtieġa biex jinkoraġġixxu s-settur privat biex jinvesti aktar fl-infrastruttura tar-riċerka?
13. Hemm bżonn li jiġu definiti prinċipji komuni u trasparenti għall-immaniġġjar ta', u l-aċċess għal, infrastrutturi ta' interess Ewropew?
14. Kif jista' t-titjib kontinwu fuq żmien twil ta' l-infrastrutturi ta' riċerka jiġi żgurat, eż., permezz ta' programmi ta' xjenza u teknoloġija assoċjati magħhom u infrastrutturi elettronici Ewropej?
15. Għandu jinholq forum globali dwar l-infrastrutturi tar-riċerka, li jinvolve lil pajjiżi terzi u organizzazzjonijiet internazzjonali, fejn l-Ewropej jistgħu jikkellmu b'lehen wiehed (kif għamlu fil-proġett ITER dwar ir-riċerka dwar il-fużjoni nukleari)?

3.3. It-tishih ta' l-istituzzjonijiet tar-riċerka

L-universitajiet u l-organizzazzjonijiet tar-riċerka pubblika jwettqu aktar minn 35% tar-riċerka kollha li ssir fl-Ewropa. Huma s-sors ewlieni ta' kemm ir-riċerka fundamentali kif ukoll ir-riċerka dwar kwistjonijiet ta' interess pubbliku, kif ukoll provditur importanti ta' riċerka applikata li tgħin biex tinfed ir-riċerka kummerċjali u l-innovazzjoni. It-tishih ta' l-istituzzjonijiet tar-riċerka hija kruċjali biex jingħata stimolu lill-investiment fl-R&D min-negożju fl-Ewropa.

L-istituzzjonijiet tar-riċerka jiffaċċjaw sfidi dejjem jikbru fil-finanzjament u fl-organizzazzjoni

Iżda, il-potenzjal tagħhom mhuwiex realizzat għal kollox minhabba tixrid sinjifikanti ta' riżorsi u attivitajiet, kollegamenti nieqsa mal-kummerċ u s-socjetà, u rigiditajiet fil-funzjonament tagħhom²⁰. Biex jitjieb ir-rwol tagħhom bħala atturi fir-riċerka f'ERA mingħajr fruntieri, għandhom jadattaw għal ambjent li qed jinbidel u jitlob dejjem aktar fejn, per eżempju, il-kompetizzjoni għall-fondi u t-talent qed tintensifika kemm fl-Ewropa u ma' pajjiżi terzi. B'mod partikolari l-universitajiet, fl-intersezzjoni taż-Żona Ewropea tar-Riċerka u ż-Żona Ewropea ta' Edukazzjoni Oghla, jiffaċċjaw sfidi akbar ta' finanzjament u organizzazzjoni.

Huma meħtieġa aktar konċentrazzjoni u speċjalizzazzjoni ...

Il-parti l-kbira ta' l-istituzzjonijiet tar-riċerka Ewropej jonqsu l-massa kritika u, fil-limiti tas-sistemi nazzjonali sub-ottimali, għandhom diffikultajiet biex jilhqqu l-aspettattivi bir-riżorsi disponibbli għalihom. Filwaqt li l-kwalità medja tar-riċerka pubblika Ewropea hija tajba, f'hafna istituzzjonijiet mhijiex qed tilhaq l-istandards ewlenin dinjin²¹. Għalhekk, gradi ta' konċentrazzjoni u speċjalizzazzjoni huma meħtieġa biex tkun possibbli l-emergenza ta' kemm ċentri Ewropej ta' eċċellenza kompetittivi fuq skala globali kif ukoll ta' netwerk għani ta' universitajiet u organizzazzjonijiet pubbliċi tar-riċerka madwar l-UE kollha li jeċċellaw fl-indirizzar ta' htigiet ta' riċerka u taħriġ fuq livelli nazzjonali, reġjonali u settorali.

...li jirrikjedu awtonomija, ġestjoni professjonali tar-riċerka u responsabbiltà ...

Tibdil bħal dan jista' jsir biss jekk l-istituzzjonijiet tar-riċerka, b'mod partikolari l-universitajiet, jingħataw l-awtonomija jippożizzjonaw ruħhom, jikkooperaw u jikkompetu fuq livelli Ewropej u internazzjonali, u jikkollegaw aħjar l-attivitajiet tagħhom ta' riċerka mal-bżonnijiet ta' l-industrija u s-socjetà. Dan għandu jimxi flimkien ma' professjonalizmu akbar fl-immaniġġjar tar-riċerka u l-aderenza għal standards aktar trasparenti ta' responsabbiltà. Ir-riformi li qed isiru f'hafna pajjiżi għandhom bżonn jitlestew u jiġu estiżi għall-Ewropa kollha.

...il-finanzjament pubbliku jiġi kollegat mal-produzzjoni u mar-rendiment ...

B'mod partikolari l-ghotja ta' fondi pubbliċi għandha thegġeġ dan it-tibdil billi dejjem iktar tqis il-produzzjoni u l-fatturi tal-hidma. L-ishubiji innovattivi pubbliku-privat jeħtieġu wkoll jiġu stimulate aktar u jinsab bilanċ aħjar bejn il-fondi istituzzjonali u dawk kompetittivi. Rigward dan ta' l-aħhar, il-Kunsill Ewropew tar-Riċerka jkollu rwol importanti billi jkollu timijiet mill-universitajiet u organizzazzjonijiet ohrajn tar-riċerka jikkompetu għas-sussidji biex jiffinanzjaw l-aħjar 'riċerka fuq il-fruntieri' fuq livell

²⁰ Id-dokument ta' hidma tal-persunal tal-Kummissjoni, taqsima 3.2.1.

²¹ Id-dokument ta' hidma tal-persunal tal-Kummissjoni, taqsima 3.3.2.

Ewropew.

...il-kreazzjoni ta' komunitajiet ta' riċerka virtwali permezz tat-teknoloġiji ta' l-informazzjoni u tal-komunikazzjoni (ICTs)...

L-istituzzjonijiet tar-riċerka għandhom dejjem jaħdmu aktar fil-kuntest ta' 'komunitajiet ta' riċerka virtwali' Ewropej u globali li jgħaqdu l-organizzazzjonijiet pubbliċi u privati. Dan jehtieg esplojtazzjoni kollettiva aħjar ta' l-opportunitajiet offruti minn infrastrutturi massivi ta' komputers, ta' informazzjoni u ta' komunikazzjoni, li qed isiru fundamentali biex jiċċaqalqu l-fruntieri tar-riċerka. Il-komunitajiet ta' riċerka virtwali jistgħu wkoll jikkostitwixxu mezz b'saħħtu biex jiżguraw l-inkluzjoni ta' riċerkaturi u studenti minn mad-dinja kollha u minn pajjiżi oħrajn.

... u jiġu stabbiliti ċentri virtwali ta' eċċellenza permezz ta' shubijiet b'saħħithom u li jdumu maż-żmien

L-istituzzjonijiet tar-riċerka għandhom ukoll jiġu mhegga joħolqu 'ċentri virtwali ta' l-eċċellenza' fil-forma ta' shubijiet b'saħħithom u li jdumu maż-żmien bejniethom u ma' l-industrija, li jmorru lil hinn mill-kooperazzjoni normali bbażata fuq proġett. Dan huwa l-għan tan-'networks ta' l-eċċellenza' fil-Programm Qafas tar-riċerka. Lezzjoni mitgħallma taht is-6 Programm Qafas huwa li l-ishubijiet bħal dawn li jdumu maż-żmien huma possibbli biss bejn għadd ristrett ħafna ta' shab li jiġbru bejniethom volum sinjifikanti ta' riżorsi. Għalhekk, tipikament jinvolvu timijiet ta' riċerka kbar ħafna, jew laboratorji jew unitajiet ta' riċerka shah.

Il-'komunitajiet ta' l-għarfien u l-innovazzjoni' ta' l-Istitut Ewropew tat-Teknoloġija (EIT - *European Institute of Technology*) joffru qafas attraenti biex joħolqu dawn l-ishubijiet. Strumenti oħrajn bħal strutturi maqsuma minn bosta istituzzjonijiet biex jingabru l-kapaċitajiet tal-ġestjoni tar-riċerka (inkluz it-trasferiment tat-teknoloġija, il-ġbir tal-fondi u funzjonijiet ewlenin oħrajn) jistgħu jgħinu biex jinholqu ċentri virtwali ta' eċċellenza.

It-tishih ta' l-istituzzjonijiet tar-riċerka

16. Kif jistgħu r-riżorsi ta' l-istituzzjonijiet tar-riċerka Ewropej jiġu msahha bil-mod l-aktar kost-effettiv, sabiex ikunu jistgħu jiksbu l-eċċellenza u jikkompetu fuq skala dinjija?
17. Kif jistgħu l-atturi fir-riċerka jiġu mhegga aħjar biex joħolqu ċentri virtwali ta' eċċellenza ta' livell dinji, bħal fil-kuntest ta' l-Istitut Ewropew tat-Teknoloġija propost, in-'networks ta' l-eċċellenza' ta' l-FP7 u l-inizzjattivi nazzjonali u reġjonali, u jaqsmu l-istrutturi li jiġbru l-kapaċitajiet ta' l-immaniġġjar tar-riċerka ta' bosta istituzzjonijiet?
18. Hemm bżonn ta' inizzjattiva regolatorja Ewropea biex jiġi ffaċilitat il-ħolqien ta' shubijiet pubbliċi-privati?
19. Kif jistgħu l-UE u l-Istati Membri jstimolaw bl-aħjar mod l-emergenza ta' komunitajiet tar-riċerka Ewropej u globali, li jisfruttaw b'mod shih il-potenzjal ta' l-infrastrutturi tal-kompjuters, ta' l-informazzjoni u tal-komunikazzjoni?
20. Għandha tittiehed azzjoni biex jiġu żviluppati: (i) prinċipji għall-awtonomija u għall-ġestjoni tar-riċerka mill-istituzzjonijiet tar-riċerka, partikolarment l-universitajiet; (ii) kriterji kongunti għall-finanzjar u l-istima ta' l-istituzzjonijiet tar-riċerka, b'mod

partikolari l-universitajiet, u jinghata piż akbar għall-kollegamenti lil hinn mill-akkademja, kif ukoll għall-fatturi ta' produzzjoni u rendiment?

3.4. It-tqassim ta' l-għarfien

Il-generazzjoni, it-tixrid u l-esplojtazzjoni ta' l-għarfien huma fil-qalba tas-sistema tar-riċerka. B'mod partikolari, l-aċċess għall-għarfien iġġenerat mill-bażi tar-riċerka pubblika u l-użu tiegħu min-negozji u dawk li jagħmlu l-politika huma fil-qalba taż-Żona Ewropea tar-Riċerka, fejn l-għarfien għandu jiċċirkola mingħajr ostakoli fis-soċjetà kollha.

Il-fluw ta' l-aċċess għall-għarfien madwar l-Ewropa bl-isfruttament tal-potenzjal ta' l-ICTs

L-għarfien ta' klassi dinjija huwa kruċjali għar-riċerka li tirnexxi fi kwalunkwe dixxiplina tax-xjenza. L-aċċess dipendibbli, bi prezz li jista' jintlaħaq u permanenti għal, u tixrid wiesa' ta', ir-riżultati tar-riċerka tax-xjenza għalhekk għandu jkun il-prinċipju li jiddefinixxi l-panorama Ewropea tar-riċerka. L-era digitali fethet bosta possibbiltajiet f'dan ir-rigward. L-opportunitajiet għall-progress jistghu jidhru, b'mod partikolari fl-iżvilupp ta' libreriġi onlajn, repożitorji ta' informazzjoni xjentifika u databases ta' pubblikazzjonijiet u riżultati ta' riċerka fondati pubblikament. Dawn għandhom ikunu integrati fuq livell Ewropew u kollegati ma' databases simili f'pajjiżi terzi. B'mod partikolari s-sistema li biha tiġi ppubblikata l-informazzjoni xjentifika hija pivotali għall-validazzjoni u t-tixrid tagħha, u għalhekk għandha impatt ewlieni fuq l-eċċellenza tar-riċerka Ewropea²². L-Ewropa għandha tistimola l-iżvilupp ta' 'kontinwu' ta' informazzjoni xjentifika aċċessibbli u interkollegata minn data mhux ipproċessata għall-pubblikazzjonijiet, fi hdan u madwar komunitajiet u pajjiżi differenti.

Jitjieb it-trasferiment ta' l-għarfien bejn ir-riċerka pubblika u l-industrija

It-trasferiment ta' l-għarfien irid jitjieb sabiex l-isfruttament tar-riċerka u l-iżvilupp ta' prodotti u servizzi godda jsir b'pass aktar mgħaġġel. Għal dak il-ghan, l-universitajiet Ewropej u istituzzjonijiet pubbliċi oħrajn tar-riċerka għandhom jingħataw incentivi biex jiżviluppaw l-għarfien u r-riżorsi biex jikkollaboraw b'mod effettiv man-negozju u ma' partijiet oħrajn interessati, kemm għewwa l-konfini kif ukoll b'mod transkonfinali²³. Ostakoli ewlieni huma r-regoli u l-istrategiji inkonsistenti, u spiss mhux xierqa, għall-immaniġġjar tad-drittijiet tal-proprietà intellettwali (IPR - *intellectual property rights*) li jirriżultaw mill-fondi pubbliċi. Il-Kummissjoni identifikat prattika tajba u mudelli ta' tqassim ta' għarfien bejn il-bażi tar-riċerka pubblika u l-industrija li jservu biex jispiraw azzjoni ulterjuri fuq il-livell ta' l-UE kif ukoll dak nazzjonali²⁴.

²² Ara l-komunikazzjoni tal-Kummissjoni 'L-informazzjoni xjentifika fl-era digitali: aċċess, tixrid u prezervazzjoni,' KUMM(2007) 56, 14.2.2007.

²³ Id-dokument ta' hidma tal-persunal tal-Kummissjoni, taqsima 3.2.4.

²⁴ Ara l-komunikazzjoni tal-Kummissjoni 'Improving knowledge transfer between research institutions and industry across Europe: embracing open innovation' ('Intejbu t-trasferiment ta' l-għarfien bejn l-istituzzjonijiet ta' riċerka u l-industrija madwar l-Ewropa: ninfethu għall-innovazzjoni'), KUMM(2007) 182, 4.4.2007,, u d- dokument ta' hidma tal-persunal tal-Kummissjoni li jakkumpanjah SEG(2007) 449.

Jingheleb il-falliment tas-sistemi tal-brevetti ...

...u jigu indirizzati kwistjonijiet ta' R&D speċifiċi għall-IPR

Nahsbu m'mod differenti dwar il-komunikazzjoni, id-diskussjoni u t-tagħlim ta' l-għarfien dwar ix-xjenza u t-teknoloġija ...

...u nużawha biex insawwru l-politika

Il-brevetti għadhom eċċessivament ikkumplikati u jqumu l-flus fl-Ewropa, u l-litigazzjoni frammentata ma tipprovdix biżżejjed ċertezza legali. Minhabba li n-negozjati fuq il-brevett Komunitarju baqgħu inkonklussivi, qed jigu eżaminati għazliet oħrajn, inkluż it-titjib tas-sistema kurrenti Ewropea dwar il-brevetti. L-għan għandu jkun li jigu offruti brevetti Ewropej kost-effettivi, rikonoxxuti reċiprokament mas-sistemi ewlenin fid-dinja tal-brevetti u appoġġjati minn sistema ta' litigazzjoni koerenti pan-Ewropea²⁵. Barra minn dan, għadd ta' kwistjonijiet speċifiċi għall-R&D, bħall-perjodu tranżizzjonali, reġimi ta' proprjetà kongunta u l-eċċezzjoni tar-riċerka, għandhom ukoll jigu indirizzati sabiex jiġi żgurat trattament konsistenti madwar l-UE.

Fl-aħħar, biex issir hidma effiċjenti u tajba b'simbjozi shiha mas-soċjetà Ewropea, l-ERA tehtiegħ l-iżvilupp ta' toroq godda u strateġiji innovattivi għall-komunikazzjoni u d-diskussjoni tax-xjenza, tar-riċerka u tat-teknoloġija, kif ukoll li l-partijiet involuti fir-riċerka isahħu l-impenn tagħhom għall-attivitajiet ta' edukazzjoni u taħriġ. Dan għandu jiżgura li ċ-ċittadini Ewropej ikunu infurmati tajjeb dwar il-kwistjonijiet kollha involuti, u li jirriżulta fit-tixrid ta' l-istrateġiji tar-riċerka mmirati lejn il-bżonnijiet u l-aspirazzjonijiet tas-soċjetà u ta' kultura u spirtu ta' innovazzjoni tul is-soċjetà kollha. L-istrateġiji innovattivi huma mehtieġa wkoll biex titjieb id-disponibbiltà u t-tehid ta' l-għarfien espert rilevanti fix-xjenza u fit-teknoloġija għat-tiswir ta' politika bbażata fuq l-evidenza.

It-tqassim ta' l-għarfien

21. Hemm bżonn ta' politika u prattika fuq livell ta' l-UE biex jitjieb u jiġi żgurat l-aċċess miftuħ għal u d-disseminazzjoni ta' data mhux proċessata u l-pubblikazzjonijiet rivisti mill-pari mir-riżultati ta' riċerka ffinanzjata pubblikament?
22. X'għandu jikkostitwixxi Qafas Ewropew għat-tqassim tat-tagħrif bejn l-istituzzjonijiet tar-riċerka u l-industrija bbażata fuq prattika tajba u mudelli identifikati?
23. Hemm kwistjonijiet speċifiċi relatati ma' l-R&D, bħall-perjodu tranżitorju, reġimi ta' proprjetà kongunta u l-eċċezzjoni tar-riċerka li għandhom jitqiesu minn perspettiva Ewropea?
24. Liema kundizzjonijiet għandhom jinhalqu għall-promozzjoni ta' strateġiji innovattivi fil-mod li huma komunikati, mgħallma, diskussi u valutati x-xjenza u t-teknoloġija mill-Ewropej, u meħuda għall-għemil tal-politika bbażata fuq l-evidenza?

²⁵ Ara l-komunikazzjoni tal-Kummissjoni 'Enhancing the patent system in Europe' (Intejbu s-sistema tal-brevetti fl-Ewropa) KUMM(2007) 165, 4.4.2007.

3.5. Nottimizzaw il-programmi u l-prioritajiet tar-riċerka

Mill-2000, għan ewlieni taż-Zona Ewropea tar-Riċerka kien li tiżgura l-koerenza tal-programmi u l-prioritajiet tar-riċerka dwar kwistjonijiet ta' interess Ewropew. Sar xi progress, iżda huwa inqas mill-ambizzjoni u l-potenzjali f'dan ir-rigward.

Il-promozzjoni ta' prinċipji komuni u ftuħ reċiproku ta' programmi biex jiżiedu l-effiċjenza u l-impatt tal-finanzjament pubbliku

Aktar progress jista' jieh u l-forma ta' prinċipji komuni għar-reviżjoni mill-pari, l-assigurazzjoni tal-kwalità u l-evalwazzjoni kongunta ta' programmi u aġenziji Ewropej, nazzjonali u reġjonali li jgħinu fis-semplifikazzjoni u jżidu fl-effiċjenza u l-impatt ta' finanzjament tar-riċerka fl-Ewropa. Pass ieħor 'il quddiem jista' jkun il-ftuħ reċiproku ta' programmi nazzjonali u reġjonali korrispondenti għall-partiċipanti minn Stati Membri oħra, b'mod partikolari fil-każ ta' riċerka mmexxija mill-investigaturi. Dan għandu jippermetti lir-riċerkaturi li japplikaw għall-fondi fi Stat Membru ieħor, bil-mira li tittejjeb l-eċċellenza kullimkien u jżid l-effiċjenza ta' l-allokazzjoni tal-fondi għall-aħjar riċerka fl-Ewropa, li jsaħħah l-impatt tal-Kunsill Ewropew tar-Riċerka.

Dwar ir-riċerka mmexxija mis-soċjetà, fejn il-finanzjament tar-riċerka huwa ffokat fuq oqsma jew temi predeterminati ta' rilevanza diretta għaċ-ċittadini, għan-negozju jew min jagħmel il-politika, hafna kwistjonijiet huma indirizzati l-aħjar minn programmi ta' riċerka f'pajjiżi jew reġjuni individwali, b'mod partikolari biex jibnu u jespandu l-kapaċitajiet tagħhom tax-xjenza u t-teknoloġija u jirreaġixxu għall-bżonnijiet lokali. L-interazzjoni bejn dawn il-programmi tista' tvarja minn sempliċi skambji ta' informazzjoni għall-koordinazzjoni qrib. Iżda, xi kwistjonijiet jistgħu, kultant biss, jiġu indirizzati effettivament permezz ta' programmi ta' riċerka Ewropej u kultant globali, li jiġbru l-appoġġ ta' l-UE u dak nazzjonali kif ukoll il-fondi min-negozju u filantropiċi.

Nibnu fuq l-esperjenza biex intejjbu l-koordinazzjoni tal-programmi

Il-valur ewlieni għall-azzjonijiet li saru mill-2000 kien li jintwera l-potenzjal u l-kundizzjonijiet għas-suċċess, iżda wkoll il-limiti, tal-koordinazzjoni tal-programm²⁶.

Mill-2003, l-iskema minn isfel għal fuq ta' l-ERA-Net kienet qed tagħti appoġġ għall-koordinazzjoni tal-programmi nazzjonali u reġjonali. Skemi oħra jappoġjaw b'mod speċifiku l-koooperazzjoni bejn ir-reġjuni, bħalma huma ir-'Reġjuni ta' Għarfien' taħt l-FP7 u r-'Reġjuni għall-Bidla Ekonomika' tal-Politika ta' Koeżjoni. Fir-rigward ta' ERA-Net, il-prinċipju tal-'ġeometrija varjabbli' għamilha aktar faċli għall-partiċipanti biex ikunu preparati sabiex jibdeu l-integrazzjoni parzjali tal-programmi rispettivi tagħhom. Iżda, l-ewwel snin ta' l-iskema wrew b'mod ċar li kundizzjoni għas-suċċess hija l-eżistenza ta' programmi nazzjonali u reġjonali definiti u strutturati sew u baġits korrispondenti.

Din hija wkoll il-lezzjoni ta' l-uniku attentat li sar sa issa biex jiġu kkoordinati l-programmi nazzjonali ta' riċerka fuq skala akbar permezz ta'

²⁶

Id-dokument ta' hidma tas-servizzi tal-Kummissjoni, kapitolu 2.

l-artikolu 169 tat-Trattat KE: l-‘Ishubija Ewropea u tal-Pajjiżi li Qeghdin Jiżviluppaw fil-Provi Kliniċi’ (EDCTP - ‘European and Developing Countries Clinical Trials Partnership’). Dan il-każ juri li wkoll fejn l-Istati Membri li jipparteċipaw formalment intrabtu li jiġbru r-riżorsi fuq bazi transnazzjonali, dan huwa diffiċli hafna fil-prattika.

Nidentifikaw b’mod kongunt l-isfidi soċjetali maġġuri ‘l hinn mill-kapaċità nazzjonali

Saru wkoll sforzi biex jiġu identifikati konguntament l-isfidi ewlenin jew l-opportunitajiet rilevanti għall-pajjiżi kollha jew hafna minnhom iżda li jehtieġu sforzi ta’ riċerka lil hinn mill-kapaċità nazzjonali individwali u fuq din il-bażi biex jiġu definiti l-aġendi wesgħin tar-riċerka. Per eżempju, il-Pjattaformi Ewropej tat-Teknoloġija mmexxija mill-industrija ddefinew il-‘viżjonijiet’ Ewropej u l-aġendi tar-riċerka fl-oqsma rispettivi tagħhom, u dawn jitqiesu fil-prioritajiet tal-Programm Qafas tar-riċerka Ewropa. F’xi pajjiżi hemm ukoll pjanijiet biex partijiet minn dawn l-aġendi tar-riċerka Ewropej jiġu tradotti fi prioritajiet nazzjonali.

Il-viżjonijiet u l-aġendi tar-riċerka żviluppatti miċ-ċentru tal-Pjattaformi tat-Teknoloġija dwar suġġetti li jirriżultaw minn interess kummerċjali. Jistgħu jikkontribwixxu għal proċess usa’ u komplementari ta’ programmar kongunt Ewropew u nazzjonali li jinvolvi lill-partijiet interessati kollha – istituzzjonijiet tar-riċerka, il-kummerċ, l-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili, eċċ. Dan il-proċess jippermetti lill-prioritajiet Ewropej, nazzjonali u reġjonali jkunu bbażati fuq l-identifikazzjoni sistematika ta’ sfidi soċjetali ewlenin. L-eżerċizzji ta’ previżjoni komuni u ta’ l-istima tat-teknoloġija mwettqa b’kollaborazzjoni qrib bejn l-organizzazzjonijiet nazzjonali u li jinvolvu l-parteeċipazzjoni tal-partijiet interessati u ċ-ċittadini jistgħu jgħinu biex tiġi strutturata u mogħnija strateġija bħal din. L-inizzjattiva reċenti biex jiġi żviluppat Pjan ta’ Teknoloġija Ewropea ta’ l-Energija Strateġika tista’ tkun preċedent interessanti²⁷.

Jiġu stabbiliti programmi kongunti għar-riċerka mmexxija mis-soċjetà

-Inizzjattivi tat-Teknoloġija Kongunta bbażati fuq l-artikolu 171 tat-Trattat KE jirrappreżentaw mod gdid ta’ kif jiġu stabbiliti l-isħubiji pubbliċi-privati fuq livell Ewropew, li jiżgura l-koordinazzjoni fuq skala kbira ta’ l-isforzi tar-riċerka. Dawn l-inizzjattivi ġew proposti biex jiġu implimentati programmi ta’ riċerka li jkopru partijiet mill-aġenda tar-riċerka ta’ l-ETPs f’għadd żgħir ta’ każijiet fejn l-iskala u l-ambitu tagħhom jiġġustifikaw dan. L-ewwel inizzjattivi bħal dawn huma mistennija jinbdew fix-xhur li ġejjin.

Fil-perspettiva fuq terminu medju, tista’ tiġi prevista strateġija gdida biex jiġu stabbiliti u implimentati programmi kongunti għar-riċerka mmexxija mis-soċjetà, b’dawn il-karatteristiċi essenzjali biex jiġu żgurati l-iskala, l-effiċjenza u l-impatt mixtieqa tagħhom::

- Konfigurazzjonijiet varjabbli skond il-prioritajiet, il-kompetenzi u t-tipi ta’ involvement ta’ Stati Membri interessati u partijiet oħrajn interessati;

²⁷ KUMM(2007) 60, 21.12.2007.

- L-iffissar ta' prioritajiet u programmar kongunt ibbażat fuq eżerċizzji ta' previzjoni kongunta;
- Mekkanizmi flessibbli tal-finanzjament, li jiġbru flimkien, kif xieraq, sussidji b'incentivi speċifiċi ta' taxxa biex jappoġġjaw il-partecipazzjoni tan-negozju u strumenti oħrajn bħall-akkwist pre-kummerċjali tas-servizzi ta' l-R&D;
- Prinċipji komuni ta' implimentazzjoni, b'mod partikolari fir-rigward ta' revizjoni mill-pari, standards etiċi, l-esplorazzjoni tar-risultati, il-kontroll tal-kwalità, ir-responsabbiltà u l-evalwazzjoni, u fejn xieraq, struttura ta' ġestjoni kongunta.

Nisfruttaw il-potenzjal ta' l-organizzazzjonijiet intergovernamentali tar-riċerka

Bid-daqs tagħhom u bin-natura ta' l-attivitajiet tagħhom, l-organizzazzjonijiet tar-riċerka intergovernamentali, bħal dawk rappreżentati fl-EIROforum²⁸, jgħinu biex jizdiedu l-koerenza, il-kwalità u t-twassil ta' l-isforzi Ewropej f'għadd ta' oqsma ta' riċerka. Il-koerenza bejn l-attivitajiet ta' dawn l-organizzazzjonijiet u ma' politika ta' l-UE dwar ir-riċerka u politiki oħrajn hija importanti ħafna, kemm fi hdan l-Ewropa kif ukoll fir-relazzjonijiet mal-bqija tad-dinja. F'xi każijiet, tista' tiżdied jekk il-Komunità ssir membru ta' dawn l-organizzazzjonijiet, u tirrappreżenta l-interess kollettiv tal-pajjiżi kollha ta' l-UE u dawk assoċjati. Barra minn dan, l-istrutturi intergovernamentali tan-netwerkjar bħall-EUREKA u COST jistgħu jikkontribwixxu aktar għall-koerenza ta' l-attivitajiet fiż-Żona Ewropea tar-Riċerka.

Nottimizzaw il-programmi u l-prioritajiet tar-riċerka

25. Għandhom jiġu żviluppati prinċipji komuni u jintużaw għar-revizjoni mill-pari, l-assigurazzjoni tal-kwalità u l-evalwazzjoni kongunta tal-programmi tar-riċerka Ewropej, nazzjonali u reġjonali? Dawn il-programmi għandhom jinfethu għall-partecipazzjoni minn Stati Membri oħra ta' l-UE, u kif?
26. Hemm bżonn għal prinċipji komuni għar-responsabbiltà tal-fondi tar-riċerka pubblika, li jtejjeb is-semplifikazzjoni tar-regoli u l-proċeduri u jzid l-effettività u l-effiċjenza tagħha?
27. Liema proċessi partecipattivi għandhom bżonn jiġu implimentati sabiex l-awtoritajiet pubbliċi jidentifikaw b'mod kongunt u jiddeċiedu dwar kwistjonijiet soċjetali ewlenin li jehtieg għir ta' rizorsi u kapaxxijiet?
28. Dwar kwistjonijiet soċjetali bħal dawn ta' dimensjoni Ewropea u globali, kif jistgħu l-prinċipji u l-modalitajiet jitwaqqfu u jiġu ttestjati għall-programmar kongunt tar-riċerka, li jinvolvi lill-partijiet interessati kollha (istituzzjonijiet tar-riċerka, il-kummerċ, is-soċjetà ċivili, eċċ) u li jiġbor flimkien il-fondi mill-għejjun ta' l-UE, nazzjonali, reġjonali, kummerċjali u filantropiċi?

²⁸ CERN, EFDA, EMBL, ESA, ESO, ESRF, ILL. Ara <http://www.eiroforum.org>. Ir-relazzjoni bejn l-UE u l-ESA qed tiġi diskussa fil-kuntest tal-Ftehim Qafas bejn l-UE u l-ESA ta' l-2003 u l-iżvilupp ulterjuri tal-Politika Spazjali Ewropea.

29. Il-Komunità Ewropea għandha tfittex shubija ta' organizzazzjonijiet intergovernamentali tar-riċerka?

3.6. Ninfethu għad-dinja: il-kooperazzjoni internazzjonali fix-xjenza u fit-teknoloġija

Npogġu l-kooperazzjoni internazzjonali fix-xjenza u t-teknoloġija fir-rwol aktar ċentrali għall-għanijiet tal-politika esterna ewlenin ta' l-UE

Ix-xjenza ma tagħrafx fruntieri u l-kwistjonijiet li jkollha tittrata r-riċerka huma dejjem aktar globali. L-isfida hija li jiġi żgurat li l-kooperazzjoni internazzjonali fix-xjenza u fit-teknoloġija tikkontribwixxi b'mod effettiv għall-istabbiltà, is-sigurtà u l-prosperità fid-dinja.

Iż-Żona Ewropea tar-Riċerka għalhekk għandha għalhekk tkun miftuħa għad-dinja, u wkoll il-kooperazzjoni fix-xjenza u fit-teknoloġija mal-pajjiżi shab għandha tiġi ġestita b'mod koerenti u mmexxi mill-politika²⁹. Strategija koerenti lejn il-kooperazzjoni internazzjonali fix-xjenza u fit-teknoloġija, taħt l-bandiera ta' żvilupp globali sostenibbli, tista' tgħin biex isir kollegament bejn in-nazzjonijiet u l-kontinenti.

Tiżdied il-koordinazzjoni bejn l-UE u l-Istati Membri

Storja ta' suċċess bħall-ITER turi li l-Ewropa jista' jkollha r-rieda u l-kapaċità ta' tmexxija biex tindirizza l-isfidi globali ma' l-ishab fid-dinja kollha. F'oqsma oħrajn bħall-ambjent, l-Ewropa hija dejjem aktar involuta f'inizzjattivi globali, Izda, b'mod ġenerali, dan l-involvement bħalissa huwa 'l bogħod milli jkun sistematiku u huwa spiss koordinat hazin ma' dak ta' l-Istati Membri. B'riżultat, kemm l-Ewropa kollha kif ukoll l-Istati Membri individwali qed jitolfu ħafna mill-impatt potenzjali tagħhom fuq ix-xena globali.

Hemm bżonn koordinazzjoni eqreb bejn l-UE u l-Istati Membri, għall-benefiċċju komuni, kif ukoll bejn il-politika tal-kooperazzjoni fix-xjenza u fit-teknoloġija u oqsma oħrajn ta' relazzjonijiet esterni. Din il-koordinazzjoni għandha tiġi mfittxija kemm fil-fora u fl-inizzjattivi multilaterali kif ukoll fil-kooperazzjoni bilaterali ma' pajjiżi shab.

Jiġi ddisinjat approċċ komuni fir-rigward ta' ...

Il-koordinazzjoni aħjar tista' tinkiseb bl-adeżjoni għal strategija komuni bbażata b'mod partikolari fuq l-orjentazzjonijiet stabbiliti hawn taħt. Is-sitwazzjonijiet ta' pajjiżi shab individwali jistgħu spiss jirrikjedu taħlita minn dawn:

...pajjiżi ġirien...

– Ma' pajjiżi ġirien, l-għan għandu jkun li tiġi stabbilita 'ERA usa' mingħajr fruntieri, li tinfed u tibbenefika minn elementi oħrajn tal-Politika Ewropea tal-Viċinat. Dan għandu jfisser il-partecipazzjoni tal-ġirien tagħha mhux biss fil-Programm Qafas tar-Riċerka ta' l-UE³⁰, iżda wkoll mad-dimensjonijiet l-oħrajn taż-Żona Ewropea tar-Riċerka, bħall-koordinazzjoni tal-programmi u l-infrastrutturi tar-riċerka, l-infurzar tal-prinċipju tat-tqassim ta' l-għarfien u l-mobbiltà bla fruntieri tar-riċerkaturi.

²⁹ Id-dokument ta' hidma tas-servizzi tal-Kummissjoni, kapitolu 3.1.2.

³⁰ Ara l-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni KUMM(2006) 274 ta' l-4.12.2006 dwar l-approċċ ġenerali biex il-Pajjiżi tal-Viċinat Ewropew ikunu jistgħu jipparteċipaw fl-aġenziji u fil-programmi Komunitarji.

... pajjizi li qed jiżviluppaw ...

- Ma' pajjizi li qed jiżviluppaw, il-kooperazzjoni għandha tinkludi focus sinjifikanti fuq it-tishih tal-kapaċità tagħhom fix-xjenza u fit-teknoloġija u fuq l-appoġġ għall-iżvilupp sostenibbli tagħhom b'konnessjoni qrib mal-politika ta' l-iżvilupp, filwaqt li fl-istess hin isir xogħol magħhom bħala shab fl-inizzjattivi globali.

... u pajjizi industrijalizzati u ekonomiji li qed jemerġu

- Ma' pajjizi industrijalizzati u ekonomiji li qed jemerġu, għandha tingħata priorità għall-programmi ta' benefiċċju reċiproku, b'mod partikolari biex jiġu indirizzati l-isfidi globali. Ġew konklużi ftehimiet dwar ix-xjenza u t-teknoloġija ma' hafna minn dawn il-pajjizi. Ir-rwol ta' dawn il-ftehimiet għandu jiġi stmat b'mod kritiku, b'mod partikolari dwar ir-reċiproċità u l-kwistjoni importanti ta' l-IPR. F'xi każijiet ġew konklużi ftehimiet aktar speċjalizzati biex tithaddan il-kooperazzjoni f'oqsma speċifiċi, per eżempju fin-nanoteknoloġija ma' l-Istati Uniti. Dawn għandhom jiġu stmati fir-rigward tal-kontribuzzjoni tagħhom għall-prioritajiet u l-programmi ġenerali tar-riċerka Ewropej u internazzjonali. Jistgħu jiġu promossi aktar sejhiet kongunti għall-proġetti f'dan il-kuntest.

Nindirizzaw b'mod kongunt il-kwistjonijiet globali u l-htigiet reġjonali...

B'mod komplementari għal dawn l-orjentazzjonijiet wesghin, l-UE u l-Istati Membri tagħha għandhom jesploraw strategiji kongunti biex jindirizzaw kwistjonijiet u bżonnijiet reġjonali għal xi partijiet tad-dinja. L-iskambji internazzjonali tar-riċerkaturi huma parti minn kwistjoni ġenerali li għandha tiġi indirizzata mal-pajjizi shab kollha. Fl-aħħar, għandhom jiġu preferiti l-inizzjattivi multilaterali għal dawk bilaterali sabiex tiġi promossa l-koerenza tal-prioritajiet tax-xjenza u t-teknoloġija u l-azzjonijiet fuq livell internazzjonali. Partikolarment dan jinvolvi hidma fil-kuntest ta' l-organizzazzjonijiet multilaterali bħall-UNESCO, l-OECD u l-G8, fi ftehimiet multilaterali bħall-Konvenzjoni Qafas tan-NU dwar it-Tibdil fil-Klima u l-Ftehim ta' Cotonou, u ma' organizzazzjonijiet reġjonali bħall-Unjoni Afrikana, ASEAN u Mercosur.

...b'mod partikolari fl-oqfsa multilaterali

Ninfethu għad-dinja: il-kooperazzjoni internazzjonali fix-xjenza u fit-teknoloġija

30. Kif jistgħu l-Kummissjoni Ewropea u l-Istati Membri jaħdmu flimkien biex (i) jiddefinixxu l-prioritajiet għall-kooperazzjoni internazzjonali fix-xjenza u fit-teknoloġija b'koordinazzjoni qrib mad-dimensjonijiet l-oħrajn tar-relazzjonijiet esterni; (ii) jiżguraw l-użu koordinat u effiċjenti ta' strumenti u riżorsi; (iii) jitmellmu b'lehen wieħed f'inizzjattivi multilaterali?
31. Kif jistgħu l-Kummissjoni Ewropea u l-Istati Membri jaħdmu flimkien biex jesploraw il-potenzjal ta' l-inizzjattivi għall-programmi ta' riċerka internazzjonali fuq kwistjonijiet ta' dimensjoni globali, li jinvolvu lill-Komunità, l-Istati Membri u pajjizi terzi?
32. Kif għandha l-kooperazzjoni fix-xjenza u fit-teknoloġija ma' bosta gruppi ta' pajjizi shab tiġi modulata biex tiffoka fuq għanijiet speċifiċi? Għandhom jiġu esplorati l-istrategiji reġjonali komplementari?
33. Kif jistgħu l-pajjizi qrib jiġu integrati bl-aħjar mod fiż-Żona Ewropea tar-Riċerka bħala parti mill-Politika Ewropea tal-Viċinat?

34. Kif jistgħu l-ftehimiet bilaterali ta' l-UE dwar ix-xjenza u t-teknoloġija jkunu aktar effettivi? Hemm strumenti alternattivi jew komplementarji li jistgħu jintużaw, bħal sejhiet kongunti ta' proġetti, li jinvolvu fejn possibbli l-Istati Membri?
35. Kif jistgħu l-aġendi komuni Ewropej għall-kooperazzjoni fix-xjenza u fit-teknoloġija jiġu promossi fl-organizzazzjonijiet u l-ftehimiet internazzjonali kif ukoll ma' l-organizzazzjonijiet reġjonali?

4. INKOMPLU MEXJIN: ID-DIBATTITU POLITIKU U LIL HINN MINNU

L-Ewropa għandha potenzjal enormi ta' riċerka u żvilupp, li għad irid jiġi sfruttat. Il-Kummissjoni temmen li l-orjentazzjonijiet wesgħin murija hawn fuq għandhom il-potenzjal li jsaħħu b'mod konsiderevoli ż-Żona tar-Riċerka Ewropea, biex tkun xierqa u kapaċi li tindirizza l-isfidi ewlenin li tiffaċċja l-Ewropa f'dinja miftuħa u biex tikseb l-għanijiet ta' l-istrateġija ta' Liżbona.

*Il-Kummissjoni
tniedi
konsultazzjoni u
dibattitu
wiesgħin...*

B'din il-*Green Paper*, il-Kummissjoni qed tniedi konsultazzjoni u dibattitu wiesgħa biex tiddiskuti u tispeċifika dawn l-orjentazzjonijiet u tistimula ideat oħrajn. Għal dan l-għan il-Kummissjoni:

- Tistieden lill-Parlament Ewropew u l-Kunsill, il-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Reġjuni jesprimu l-fehmiet tagħhom fl-orjentazzjonijiet proposti għad-dibattitu;
- Tistieden lill-Istati Membri jippromwovu dibattitu wiesgħa fuq livell nazzjonali u reġjonali;
- Tistieden lir-riċerkaturi u l-organizzazzjonijiet tar-riċerka, stabbilimenti ta' l-edukazzjoni oġhla, negozji, organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili u liċ-ċittadini direttament, jidhlu fid-dibattitu u jirrispondu għall-konsultazzjoni pubblika mibdiya b'din il-*Green Paper*³¹.

*...biex jgħinu fil-
preparazzjoni ta'
inizzjattivi futuri*

Fuq il-bażi tar-riżultati tal-konsultazzjoni u d-dibattitu, il-Kummissjoni bi hsiebha tipproponi l-inizzjattivi fl-2008.

Biex takkumpanja u tappoġġja d-dibattitu, u biex tikkontribwixxi għall-preparazzjoni tal-proposti, il-Kummissjoni bi hsiebha torganizza grajjet iffokati u tuża l-għarfien espert biex telabora fuq kwistjonijiet ipprezentati għad-dibattitu fil-*Green Paper*.

Il-Kummissjoni wkoll se tirriforma l-Bord Konsultattiv Ewropew għar-Riċerka (EURAB - *European Research Advisory Board*) sabiex ittejjeb ir-rwol li għandu fir-realizzazzjoni ta' Żona Ewropea tar-Riċerka. Parti mill-mandat tiegħu għandu jkun li jgħin lill-Kummissjoni Ewropea tiġbor 'assemblea' regolari tal-partijiet interessati kollha fir-Riċerka Ewropea.

Fl-aħħar, il-Kummissjoni se tappoġġja l-iżvilupp tal-ġbir tad-data, l-analizi, il-monitoraġġ u l-evalwazzjoni sabiex issaħħaħ il-bażi ta' evidenza għall-

³¹ <http://ec.europa.eu/research/era> Il-konsultazzjoni pubblika se tkun miftuħa sal-31 ta' Awissu 2007.

izvilupp taż-Żona Ewropea tar-Riċerka u biex tkun tista' tkejjel il-progress
lejn ir-realizzazzjoni tagħha³².

³²

Tibni b'mod partikolari fuq is-Sistema Statistika Ewropea, li se tkun indirizzata f'Komunikazzjoni tal-Kummissjoni dwar l-Istatistika dwar ix-Xjenza, it-teknoloġija u l-Innovazzjoni, kif ukoll dwar is-sistema ta' informazzjoni ERAWATCH dwar il-politika nazzjonali tar-riċerka (<http://cordis.europa.eu/erawatch>) u dwar il-Monitoraġġ ta' l-investment fir-Riċerka fl-UE (<http://iri.jrc.es>), fil-futur.